

Plaatsingslijst van het archief van Frans Breukelman

Samengesteld door Rijk Vriesinga

Historisch Documentatiecentrum voor het
Nederlands Protestantisme (1800-heden)
Vrije Universiteit Amsterdam
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam

Collectie nummer: 674
Augustus 2011

Inleiding

In maart 1999 ontving het Historisch Documentatiecentrum voor het Nederlands Protestantisme (1800-heden) van De Stichting Breukelman, het archief van de bekende theoloog Frans Breukelman. Frans Breukelman leefde van 1916 tot 1993. Van 1968 tot 1981 was hij wetenschappelijk hoofdmedewerker aan de Theologische Faculteit van de Universiteit van Amsterdam. Hij was een stuwende kracht binnen de *Amsterdamse School* aan diezelfde faculteit.

Frans Breukelman stond bekend om zijn aandacht voor de bijbeltekst die hij bestudeerde, luisterend naar de grote commentatoren uit het verleden en heden.

Het archief bevat hoofdzakelijk studiemateriaal over de bijbelboeken Genesis en Matteüs, met verwijzingen naar commentatoren (Debharim en Rabbinica vanuit de Joodse-traditie; Calvin en Barth vanuit de Reformatorische-traditie met dogmatische hermeneutieke onderwerpen).

De ordening van het archief werd enkele maanden na het overlijden van Frans Breukelman op verzoek van het bestuur van de stichting verricht door Theo van Damme. Voor de wijze van ordening en de bijzondere problematiek verwijs ik naar de brief van ds. P. van Walbeek (27 juli 1999) die samen met de bijlage hierachter is opgenomen.

Naast de archiefstukken werd een aantal boeken, die een directe relatie met het archief hebben bewaard en beschreven. De oorspronkelijke lijst¹ is aan deze plaatsingslijst toegevoegd. Er werd een uitgebreide titelbeschrijving gemaakt. Deze beschrijving is alfabetisch, met uitzondering van die titels die Karl Barth als onderwerp hebben. Die staan bijeen onder Barth, en daarbinnen weer alfabetisch (11 tot 23).

Voor de bibliotheek van Frans Breukelman zal door de Stichting Breukelman een bestemming worden gevonden. De beschrijving van de bibliotheek is aan het archief toegevoegd (Doos 51).

Amsterdam, 26 maart 1999
R. Vriesinga

Toegevoegd aan de literatuur, mei 2003

Frans Breukelman, *Bijbelse Theologie deel IV/1. De structuur van de heilige leer in de theologie van Calvin*, verzorgd door Rinse Reeling Brouwer, Kampen 2003.

Zie ook de website van de Stichting Breukelman:
www.breukelmanstichting.nl/ (juni 2010)

¹ De op deze lijst genoemde "Miskotte, *Als de goden zwijgen*, over de zin van het Oude Testament" werd niet aangetroffen.

Toevoeging 2010

Persoonlijke correspondentie van Breukelman met zijn zwager ds. Kees Verhoog, bevat preekschetsen, ca. 1960.
1 omslag

Plaatsingslijst

Doos 1

1	Genesis	Historia en Dabar
2	Genesis	zie 1
3	Diversen	Pedersen, Israel, its life and culture
4	Vertaalkwesties	Buber, goedertierenheid en trouw
5	Diversen	zie 3
5	Genesis	zie 1
5	Matteüs	Mac Midas?
6	Debharim, etc.	zie 4
6	Vertaalkwesties	zie 4

Doos 2

7	Barth	Barths KD, Schleiermacher
8	Barth	zie 7
9	Matteüszie 5	

Doos 3

10	Debharim, etc.	Debarim, hfdst I, par, 1, 2, 3, 4; 3: Sein im Gespräch
11	Calvijn	Dualisme
12	Matteüs	zie 5

Doos 4

13	Matteüs	zie 5
13	Rabbinica	zie 5
14	Matteüs	Matt. tweede gedeelte (afl. 2), Incl. hfdst. I, Die Heilsbotschaft
15	Barth	zie 7

Doos 5

16	Diversen	zie 3
17	Rabbinica	Rabbinica, Judaica
18	Rabbinica	Rabbinica

Doos 6

19	Matteüs	zie 14
19	Rabbinica	zie 18
20	Calvijn	zie 11
21	Matteüs	zie 14

Doos 7

22	Matteüs	Luz I: Einleitung, S. 1-82, Praeludium B, der Aufzug des Wirkens Jesus
23	Rabbinica	zie 18

24	Diversen	<i>fotokop</i> Biblische Theologie
Doos 8		
25	Diversen	Gunning, Scholten, Pierson
26	Genesis	zie 1
27	Diversen	zie 25
28	Vertaal	kwestiesBijbelvertalen en kolometrie
29	Matteüs	Matt. hfdst. I, par. 3
30	Calvijn	zie 11
Doos 9		
31	Barth	zie 7
32	Dogm. herm.	Fr. Turretini
33	Dogm. herm.	Bultmann
34	Diversen	zie 25
34	Dogm. herm.	zie 25
Doos 10		
35	Diversen	<i>Luther, fotokop.</i>
36	Dogm. herm.	Natur und Gnade, Gedenken en verwachten, macht en gezag, 1960
37	Calvijn	Calvijn
Doos 11		
38	Matteüs	zie 29
39	Genesis	3e cahier studiemateriaal
40	Debharim, etc.	zie 10
41	Dogm. herm.	Patres, patristiek
Doos 12		
42	Matteüs	Matt. hfdst. II
43	Diversen	zie 35
44/1	Matteüs	Hfdst. III, Knesebeck, de vervulling van alle gerechtigheid
Doos 13		
44/2.3	Vervolg	
45	Genesis	Genesis in de rabbijnse tradities, Genesis midrasch
Doos 14		
46	Calvijn	zie 37
47	Barth	Barth, voordrachten en opstellen
48	Matteüs	Matt. hfdst. III
Doos 15		
49	Vertaalkwesties	Statenvertaling, Drusus
50	Diversen	Restanten.
51	Matteüs	zie 48
Doos 16		
52	Matteüs	Matt. 1:1-2, 23, tweede cahier de ouverture

53	Matteüs	Matt. 26:1-27, 54
54	Matteüs	Matt. 3:1-25, 46
Doos 17		
55	Matteüs	zie 54
56	Matteüs	Matt. tweede gedeelte, afl. 3, hfdst. II, die Heilsbotschaft
57	Matteüs	Matt. 26:1-28, 20, II (III is doorgestreept) 1979
Doos 18		
58	Matteüs	Matt. 3:1-25, 46; etc. de vervulling van alle gerechtigheid
59	Genesis	Buber
Doos 19		
60	Genesis	Gen. 29 (25?), 19-37, 1
61	Genesis	Par. 5 Berlin, 1987, Gen. 2, 4:4, 26
62	Genesis	Hfdst. 2, derde cahier
Doos 20		
63	Genesis	II Bijbelse Theologie, deel I, Toledoth, hfdst. I par. 4-6
64	Genesis	Gen. teksten
65	Overige oud-test.	Menschenvolk und Erdland
Doos 21		
66	Genesis	Gen. 6:1-8, der Mensch, der Nächste, Tage, Elia
67	Genesis	Gen. 1:1-2, 3, Berlin teksten exegese
68/1.2	Genesis	Hfdst. I derde cahier
Doos 22		
68/3.4	Vervolg	
69	Genesis	Barth, Geschichte und Historie, Dabar
69	Barth	zie 69
70	Barth	Barth Hermeneutiek
71	Calvijn	Wernle Calvin
72	Calvijn	Barth preken, Calvijn Inst. 1536, Deutsche Übersetzung Hr. Spiess
72	Barth	zie 72
Doos 23		
73	Genesis	Luther, Gen.
74	Matteüs	Barth Hermeneutiek?
75	Genesis	Augustinus: historia
Doos 24		
76	Genesis	Luther
77	Calvijn	Wernle Calvin
78	Calvijn	Melanchthon

Doos 25		
79	Debharim, etc.	Werkgezelschap hermeneutiek; Biblische Theologie, deel II, hfdst. I par. 1 etc.
80	Overige oud-test.	<i>Exodus en Koningen</i>
81	Vertaalkwesties	Luther als bijbelvertaler, Bornkamm, Hirssch, Raeder
82	Diversen	Paulusteksten, colometrisch
83	Calvijn	zie 78
Doos 26		
84	Calvijn	Thomas van Aquino, 1963
85	Barth	Barth, Unterricht
86	Genesis	Gen. 1:1-2, 3, Quenstedt, F. Turretinus, Morenus, Luther, en C. Westermann
87	Matteüs	I Knesebeck, Locum, Montag 23 okt. 1985, aug. 1988, 1 de finale, 2 de moeder...
Doos 27		
88	Matteüs	II Knesebeck, de ouverture
89	Matteüs	Matt. 3, 1-25, 46
90	Matteüs	Brown, The Birth of the Messiah; Matt.?
91	Barth	Hfdst. I derde cahier
Doos 28		
92	Calvijn	Derde opzet Inst. 1963 (I-) II structuur derde deel
93	Calvijn	zie 92
94	Calvijn	zie 92
Doos 29		
95	Calvijn	Calvijn, Inst. 1536-1559, eerste opzet, II (1962), het tweede stadium
96	Calvijn	Calvijn, Inst. II, bespreking der afzonderlijke capita
Doos 30		
97	Calvijn	Hfdst. V
98	Calvijn	Hfdst. IV, Inst. 1559
99	Calvijn	Hfdst. IIIa, Inst. 1537
100	Calvijn	Hfdst. III, Inst. A. 1537, B. 1539, C. 1543
Doos 31		
101	Calvijn	Hfdst. II, Inst. 1536
102	Calvijn	Hfdst. I
103/1.2	Calvijn	Hfdst. Ia?
Doos 32		
103/3	Vervolg	
104	Vertaalkwesties	zie 81

105	Vertaalkwesties	Bijbelvertalingen, Maimonides
Doos 33		
106	Vertaalkwesties	Hieronymus Translator I, 1961
107	Matteüs	zie 90
108	Debharim, etc.	Par. 4 Das Sein in der Tat als ein Sein in der Bewährung
Doos 34		
109	Debharim, etc.	Debarim, hfdst. II, Sjemoth
110	Debharim, etc.	Debarim, hfdst. I, par. 7
111	Debharim, etc.	Par. 5 die Treue
112/1	Debharim, etc.	Die biblische Theologie III, Debarim, Kap. I, par. 6 Verwirklichung des Heils im Raum?
Doos 35		
112/2	Vervolg	
113	Debharim, etc.	Der bibl. Wirklichkeitsbegriff des Seins in der Tat - die Treue
114/1	Overige oud-test.	Deel II, hfdst. III, de structuur Ps. 113 en 114
Doos 36		
114/2	Vervolg	
115	Debharim, etc.	Debarim hfdst. I, par. 1-7; begin van hfdst. II Sjemoth
116	Genesis	Augustinus
Doos 37		
117	Genesis	Augustinus
118	Calvijn	Barth
119	Genesis	Augustinus rsa (?); <i>Historia Dabar?</i>
120	Genesis	Historia Dabar, par. 6
Doos 38		
121	Genesis	Gesprek met anderen
122	Genesis	Gesprek met anderen: Keil Delitzsch etc.
123	Genesis	Gen. 24
Doos 39		
124	Genesis	Gen. 22-23
125	Genesis	Over het boek Genesis in het algemeen
126	Genesis	Gen. 29:1-14
Doos 40		
127	Genesis	Gen. 11-12, 14-15, 17-21
128	Genesis	Gen. 2-3, 4-4, 26
129	Genesis	Gen. 2-3, 4:25-26

Doos 41		
130	Genesis	Bijbelse Theologie deel I, hfdst. I, Im anfang schuf Gott...
131	Genesis	Hfdst. III
Doos 42		
132	Barth	II, 2 Kap. 7
133	Calvijn	Barth
134	Diversen	Hennephof, van Ruler
Doos 43		
135	Matteüs	Ouverture
136	Matteüs	zie 135
137	Genesis	Bijbelse Theologie deel I, hfdst.I, De theologie van het Boek Genesis, etc.
Doos 44		
138	Diversen	Bijbelse Theologie I. 1, (Brinkman) Kok Kampen
139	Matteüs	Berlijn 1975
140	Calvijn	Calvijn, Luther
141	Dogm. herm.	<i>Fotocop</i> , Luther: Gesetz und Evangeli- um
Doos 45		
142	Diversen	Lucas
143	Dogm. herm.	<i>Fotocop</i> , Luther Inhalt W A Predigt über Matt. 15, 20
144	Matteüs	Matt. 1:18, 2:23, 3-4, 6, 26-28
145	Calvijn	Christologie van Calvijn, Tillich, Har- nack, Troeltsch
145	Dogm. herm.	zie 145
Doos 46		
146	Dogm. herm.	Geref. Orthodoxie: Vitringa, a Marck + Hieronymus
147	Vertaalkwesties	
148	Matteüs	De Ouverture. Gen. 1-13
Doos 47		
149	Overige oud-test.	Exegese bijbelboeken
150	Genesis	<i>Gen., Buber, Rosenzweig I, II, III</i>
151	Calvijn	Barth
152	Calvijn	Calvijn, 8-12 nov. 1982 Hydepark, structuur I
Doos 48		
153	Calvijn	Calvin Seminar, Barth-Calvijn
154	Barth	geen titel
155	Overige oud-test.	Menschenvolk und Erdland
156	Calvijn	Inst., 14-18 januari 1974

Doos 49

157 Diversen Buber-Rosenzweig. Das Buch im
Anfang. (A3-formaat)

Doos 50

158 Rabbinica geen titel
159 Overige oud-test. Jeremia en Amos
160 Dogm. herm. Zondag 3, Heidelb. Catechismus
161 Genesis Bijbelse Theologie
162 Overige oud-test. Psalmen
163 Debharim, etc. Name und Gedächtnis
163 Diversen *Restanten*
163 Rabbinica zie 158

Doos 51

164 Calvijn Barth, Witsius

1. P. Althaus, *Die Prinzipien der deutschen reformierten Dogmatik im Zeitalter der aristotelischen Scholastik*, 1967.
2. W.J. van Asselt, *Amicitia Dei*, 1988. Een onderzoek naar de structuur van de theologie van Johannes Coccejus (1603-1669). Proefschrift.
3. J.T. Bakker, *Openbaring en werkelijkheidservaring: de weg van Pannenberg*, 1974. Artikel uit het Geref. Theo. tijdschrift, feb. 1974.
4. H.U. von Balthasar, *Einsame Zwiesprache*, 1958. Martin Buber und das Christentum.
5. J. Barr, *The Semantics of Biblical Language*, 1961. Linguistische studie tussen het contrast van het Hebreeuws en Grieks.
6. K. Barth, *Die Kirchliche Dogmatik*. Band: I:1/2. 1938. II:1/2. 1940. III:1/2/3/4. 1951. IV:1/2/3 in 2 delen/4. 1959. Registerband 1970.
7. K. Barth, *Rechtfertigung und Recht*, 1938-1957. 15 Theologische studies bijeengebonden.
8. K. Barth, *Für die Freiheit des Evangelium*, 1933-1936. Theologische studies en preken.
9. K. Barth, *Einführung in die evangelische Theologie*, 1963. I. Der Ort der Theologie. II. Die theologische Exstanz. III. Die Gefährdung der Theologie. IV. Die theologische Arbeit.
10. K. Barth, *Der Götze Wackelt*, 1961. Zeitkritische Aufsätze, reden und Briefe von 1930-1960.

Karl Barth als onderwerp (11 t/m 23)

11. H.U. von Balthasar, *Karl Barth*, 1951. Darstellung und deutung seiner Theologie.
12. G.C. Berkouwer, *De triomf der genade*, 1954. In de theologie van Karl Barth.
- 13.^{I-III} H. Bouillard, *Karl Barth*, 1957. I. Genèse et évolution de la Théologie dialectique. II. Parole de Dieu et existence humaine. III. idem.
14. E. Busch, *Karl Barths Lebenslauf*, 1975. Nach seinen Briefen und autobiographischen Texten.
15. E. Busch e.a., *Parrhesia*, 1966. Karl Barth zum Achtzigsten Geburtstag. Aangeboden studies en preken.
16. H. Gollwitzer, *Reich Gottes und Sozialismus bei K. Barth*, 1972. Studien.
17. E. Jüngel, *Gottes Sein ist im Werden*, 1967. Verantwortliche Rede vom Sein Gottes bei Karl Barth. Eine Paraphrase.
18. K. Kupisch, *Karl Barth*, 1971. In Selbstzeugnissen und Bilddokumenten. Ein biographie.

19. F.W. Marquardt, *Theologie und Sozialismus*, 1972. Das Beispiel Karl Barths.
20. F.W. Marquardt, *Die Entdeckung des Judentums für die christliche Theologie*, 1967. Israel im Denken Karl Barths.
21. F.W. Marquardt, *Schleiermacher – Auswahl*, 1968. Nachwort von Karl Barth.
22. F. Schmid, *Verkündigung und Dogmatik in der Theologie Karl Barths*, 1964. Hermeneutik und Ontologie in einer Theologie des Wortes Gottes.
23. E. Thurneysen – K. Barth, *Ein Briefwechsel*, 1966. Aus der Frühzeit der dialektischen Theologie.
24. Markus Barth, *Jesus, Paulus und die Juden*, 1967. Theologische Studien.
25. Peter Barth, *Das Problem der natürlichen Theologie bei Calvin*, 1935. Theologische Studien.
26. E. Bizer, *Theologie der Verheissung*, 1964. Studien zur theologischen Entwicklung des jungen Melanchthon (1519-1524).
27. T. Boman, *Das hebräische Denken im Vergleich mit dem Griechischen*, 1952. Uitgewerkte studie in 5 hoofdstukken.
28. G. Bornkamm e.a., *Wissenschaftliche Monographien Zum Alten und Neuen Testament*, 1960. Überlieferung und Auslegung im Matthäusevangelium.
29. F. Breukelman, *Augustinus, über die christliche lehre*, z.j. Aantekeningen op een copie uit 'la cite de Dieu'.
30. R.E. Brown, *The birth of the Messiah*, 1977. A commentary on the infancy narratives in Matthew and Luke.
31. M. Buber, *Werke*, 1964. Schriften zur Bibel. Band II.
- 32.^{I-III} R. Bultmann, *Theologie des Neuen Testaments*, 1948. I. Lieferung (Bogen 1-22). II. Lieferung (Bogen 23-28). III. (Schluss-) Lieferung (Bogen 29-39).
- 33.^{IV} R. Bultman e.a., *Anfänge der dialektischen Theologie*, 1962. Neudrucke und Berichte aus dem 20. Jahrhundert. Systematische Theologie. 2 delen.
34. J. Calvin, *Musste Reformation Sein?*, 1954. Calvins antwoord an Kardinal Sadolet. Übersetzt und Eingeleitet von G. Gloede.
- 35.^{VII} U. Cassuto, *A commentary on the book of Genesis*, 1961. I. From Adam to Noah. II. From Noah to Abraham. Translated by I. Abrahams.
36. O. Cullmann, *Die Christologie des Neuen Testaments*, 1957.
37. J.W. Doeve, *Vertekende Beelden*, 1963. Over de selectie van de bronnen bij de beoefening der Judaïstiek van de eeuwen rondom het begin onzer jaartelling.
38. J.C.C. van Dorssen, *De derivata van de stam " Qal, Niphal en Hiphil " (verbum) in het Hebreuws van het Oude-Testament*, 1951. Proefschrift.
39. E.A. Dowey, *The knowledge of God in Calvins Theology*, 1965. Analytische studie in 5 hoofdstukken.
40. O. Eissfeldt, *Die Genesis Der Genesis*, 1958. Vom Werdegang des ersten Buches der Bibel.
41. G. Friedmann, *Fin du peuple juif?*, 1965. Een sociologisch analyse over de Staat Israël.

42. L. Goppelt, *Theologie des Neuen Testaments*, 1975. Jesu Wirken in seiner theologischen Bedeutung.
- 43.^{I-III} A. von Harnack, *Lehrbuch der Dogmengeschichte*, 1931. Die Entstehung des Kirchlichen Dogmas. 3 delen.
44. A. von Harnack, *Das Wesen des Christentums*, 1964. Das Evangelium/Das Evangelium in der Geschichte.
45. W. Hollweg, *Neue Untersuchungen zur Geschichte und Lehre des Heidelberger Katechismus*, 1961. Beiträge zur Geschichte und Lehre der Reformierten Kirche. Band: XIII.
46. E. Kinder e.a., *Gesetz und Evangelium*, 1968. Wege der Forschung. Band: CXLII.
47. H.W. de Knijff, *Sleutel en slot*, 1980. Beknopte geschiedenis van de hermeneutiek.
48. K. Koch, *Was ist Formgeschichte*, 1964. Neue Wege der Biblexegese.
49. H.J. Kraus, *Geschichte der Historisch-Kritischen Erforschung des Alten Testaments*, 1956. Von der Reformation bis zur Gegenwart.
50. G.G. de Kruif, *Heiden, Jood en Christen*, 1981. Een studie over de theologie van K.H. Miskotte.
51. W. Krusche, *Das Wirken des Heiligen Geistes nach Calvin*, 1957. Forschungen zur Kirchen- und Dogmengeschichte. Band: 7.
52. A. Lang, *Der Heidelberger Katechismus*, 1967. Und vier verwandte Katechismen. Mit einer historisch-theologischen Einleitung.
53. J. Lange, *Das Matthäus-Evangelium*, 1980. Wege der Forschung. Band: 525.
54. P.E. Lapide, *Ökumene aus Christen und Juden*, 1972. Analytische studie.
55. F.W. Marquardt, *Von Elend und Heimsuchung der Theologie*, 1988. Prolegomena zur Dogmatik.
56. R. Mayer, *Zum Gespräch mit Israel*, 1962. Eine theologische Auseinandersetzung.
57. G.Q.A. Meershoek, *Le latin biblique d'après Saint Jérôme*, 1966. Aspects linguistiques de la rencontre entre la bible et le monde classique. Proefschrift.
58. O. Noordmans, *Augustinus*, 1952. Historisch overzicht.
- 59.^{I/II} G. von Rad, *Theologie des Alten Testaments*. Band I: Die Theologie der geschichtlichen Überlieferungen Israels. Band II: Die Theologie der prophetischen Überlieferungen Israels.
60. G. von Rad, *Das Alte Testament Deutsch*, 1958. Das erste Buch Mo-se/Genesis.
61. M. Redeker, *Friedrich Schleiermacher*, 1968. Leben und Werk (1768 bis 1834).
62. D.S. Russell, *Zwischen den Testamenten*, 1962. Erste Teil: Kulturelle und literarische Voraussetzungen. Zweiter Teil: Die Apokalyptiker.
63. A. Sand, *Das Gesetz und die Propheten*, 1974. Untersuchungen zur Theologie des Evangeliums nach Matthäus.
64. D. Schellong, *Calvins Auslegung*, 1969. Der synoptischen Evangelien.
65. H.J. Schoeps, *Paulus*, 1959. Die Theologie des Apostels im Lichte der jüdischen Religionsgeschichte.
66. G. Schrenk, *Gottesreich und Bund im Älteren Protestantismus*, 1967. Vornehmlich bei J. Coccejus. Zugleich ein Beitrag zur

Geschiede des Pietismus und der Heilsgeschiedtlichen
Theologie.

67. D. Sölle, *Politische Theologie*, 1971. Auseinandersetzung mit R. Bultmann.
68. G. Strecker, *Das problem der Theologie des Neuen Testaments*, 1975. Wege der Forschung. Band: CCCLXVII.
69. G. Strecker, *Der Weg der Gerechtigkeit*, 1962. Untersuchung zur Theologie des Matthäus.
70. P. Tillich, *Systematic Theology*, 1968. 3 delen in 1.
71. W. Trilling, *Das Wahre Israel*, 1964. Studien zur Theologie des Matthäus-Evangeliums.
72. A. Ullmann, *Israels Weg zum Staat*, 1964. Von Zion zur parlamentarischen Demokratie.
73. W.J.C. Weren, *De broeders van de Mensenzoon*, 1979. Matteüs 25:31-46 als toegang tot de eschatologie van Matteüs. Proefschrift.
- 74.¹⁻⁶ C. Westermann, *Biblischer Kommentar: Genesis*, 1966. I/1 (einl. 1-11). I/2 (einl. 1-11; 1-2, 4a). I/3 (1, 1-2, 4a). I/4 (1, 1-3, 24). I/5 (2, 4b-4, 16). I/6 (4, 1-5, 32).
75. C. Westermann, *De tussenmuur weggebroken*, 1967. Herderlijke Brief van de generale synode van de Ned. Herv. Kerk over de prediking van de Verzoening.
- 76.^{1/2} C. Westermann, *Theologische Bücherei*. Band 11, 1960. Probleme alttestamentlicher Hermeneutik. (16 auteurs). Band 4, 1961. Weg und Bedeutung der altkirchlichen Christologie. A. Gilg.
- 77.¹⁻³ C. Westermann, *Amsterdamse Cahiers*. Voor exegese en Bijbelse theologie. Cahier 1, 1980. 5, (2x) 1984.